DOMSTOLENS DOM
7. december 1989 *

I sag C-136/88,

Den Franske Republik, ved underdirektør Edwige Belliard i Udenrigsministeriets Direktorat for Juridiske Anliggender som befuldmægtiget og ekspeditionssekretær Marc Giacomini i samme ministerium som supplerende befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg på Den Franske Ambassade, 9, boulevard du Prince-Henri,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, ved Patrick Hetsch, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Georgios Kremlis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-centret, Kirchberg,

sagsøgt,

støttet af

Kongeriget Spanien, ved generaldirektør for retlig og institutionel samordning i EF-spørgsmål Javier Conde de Saro som befuldmægtiget, bistået af Rafael García-Valdecasas Fernández, chef for Statens Juridiske Tjeneste i sager for De Europæiske Fællesskabers Domstol, og med valgt adresse i Luxembourg på Den Spanske Ambassade, 4-6, boulevard E.-Servais,

intervenient,

angående en påstand om annullation af Kommissionens forordning (EØF) nr. 530/88 af 26. februar 1988 om tilbagetrækning af nye kartofler fra listen over de produkter, for hvilke der anvendes SMS (EFT L 53, s. 71),

har

* Processprog: fransk.

DOMSTOLEN,

sammensat af præsidenten O. Due, afdelingsformændene C. N. Kakouris, F. A. Schockweiler og M. Zuleeg, dommerne T. Koopmans, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, F. Grévisse og M. Diez de Velasco,

generaladvokat: G. Tesauro
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 21. september 1989,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 14. november 1989,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning, indgivet til Domstolens Justitskontor den 17. maj 1988, har Den Franske Republik i medfør af EØF-Traktatens artikel 173, stk. 1, anlagt sag med påstand om annullation af Kommissionens forordning nr. 530/88 af 26. februar 1988 om tilbagetrækning af nye kartofler fra listen over de produkter, for hvilke der anvendes SMS (EFT L 53, s. 71).

2 Den supplerende mekanisme for samhandelen (herefter benævnt »SMS«) blev indført ved artikel 81 i akten vedrørende vilkårene for Kongeriget Spaniens og Republikken Portugals tiltrædelse og tilpasningerne af Traktaterne (herefter benævnt »tiltrædelsesakten«). Formålet med SMS er at muliggøre en harmonisk og gradvis åbning af markedet mellem de to nye medlemsstater og de øvrige ti ved en kontrol med udviklingen af samhandelen og, om fornødent, ved gennemførelse af foranstaltninger vedrørende samhandelen. Med hensyn til indførsel af produkter fra Spanien til De Ti finder SMS anvendelse på produkter fra vinsektoren og på nye kartofler samt, med virkning fra 1. januar 1990, på frugt og grønsager.

3 Produkterne fra vinsektoren samt nye kartofler kan trækkes tilbage fra SMS-listen i begyndelsen af det andet år efter tiltrædelsen og i begyndelsen af hvert af de følgende år. Tiltrædelsesaktens artikel 81, stk. 3, sidste afsnit, bestemmer nemlig, at der, for så vidt angår disse produkter, blandt andet skal tages hensyn til situationen med hensyn til produktionsstrukturerne og afsætningen af produkterne.

4 Beslutningen om tilbagetrækning er truffet i henhold til den i tiltrædelsesaktens artikel 82 fastsatte procedure. Kommissionen kan træffe beslutningen, såfremt den er i overensstemmelse med ad hoc-komitéens udtalelse; komitéen, der er sammensat af repræsentanter fra medlemsstaterne med en repræsentant fra Kommissionen som formand, træffer afgørelse med kvalificeret flertal, idet medlemsstaternes stemmer tildeles den vægt, der er fastsat i EØF-Traktatens artikel 148, stk. 2.

5 Ved forordning nr. 530/88, som er genstand for den foreliggende sag, trak Kommissionen nye kartofler tilbage fra SMS-listen. Ifølge fjerde betragtning til forordningen var de fastsatte foranstaltninger i overensstemmelse med en udtalelse fra Ad hoc-komitéen for SMS.

6 Vedrørende sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt parternes påstande, anbringender og argumenter henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

7 Den franske regering har fremsat fire anbringender, der støttes på Kommissionens manglende kompetence, tilsidesættelsen af væsentlige formforskrifter og procedurefordrejning samt — subsidiært — åbenbar vildfarelse. Ifølge det første anbringende savnede Kommissionen kompetence til at at udstede den omtvistede forordning, da der ikke forelå en udtalelse fra en forskriftsmæssigt nedsat ad hoc-komité; ifølge de tre andre anbringender lod Kommissionen i virkeligheden høringen af en forvaltningskomité for det pågældende produkt træde i stedet for en høring af ad

hoc-komitéen i overensstemmelse med de i tiltrædelsesakten fastsatte kriterier. Der skal først tages stilling til dette spørgsmål.

a) Høring af en forvaltningskomité i stedet for ad hoc-komitéen

8 Den franske regering har indledningsvis fremhævet, at ad hoc-komitéen, som tiltrædelsesakten har indført for at sikre en gradvis og harmonisk overgang til fuld fri bevægelighed for landbrugsprodukter, alene — men generelt — har til opgave at udtale sig om Kommissionens udkast til beslutninger vedrørende samtlige SMS-produkter. Til forskel fra de forvaltningskomitéer, der er indført i henhold til forordningerne om en fælles markedsordning for forskellige produkter eller produktgrupper, er ad hoc-komitéen således en fælles komité for alle de pågældende produkter, hvorfor den har en kompetence, der går på tværs af de nævnte produkter og produktgrupper.

9 Den franske regering har videre gjort gældende, at Kommissionen inden udstedelsen af forordning nr. 530/88 hørte Forvaltningskomitéen for Friske Frugter og Grønsager og ikke den i tiltrædelsesakten foreskrevne ad hoc-komité. Under alle omstændigheder har Kommissionen på intet tidspunkt klart sondret mellem disse to komitéer, hverken i forbindelse med indkaldelserne eller udfærdigelsen af mødereferaterne. Herved afskar Kommissionen medlemsstaternes repræsentanter fra at fremsætte deres bemærkninger til de produkter, der kan trækkes tilbage fra SMS-listen.

10 Kommissionen har tilsluttet sig den opfattelse, hvorefter den i tiltrædelsesakten fastsatte ad hoc-komité er en fælles komité på tværs af produkter og produktgrupper. Den nægter imidlertid at have forvekslet ad hoc-komitéen og forvaltningskomitéerne. Ganske vist har Kommissionen to gange indkaldt til et fælles møde i ad hoc-komitéen og i visse forvaltningskomitéer for at undersøge situationen for nye kartofler, men den har dog altid sondret skarpt mellem disse to komité-typer, såvel i indkaldelserne som i mødereferaterne.

11 Kommissionen har yderligere gjort gældende, at den var forpligtet til samtidig at indkalde ad hoc-komitéen og de for nye kartofler kompetente forvaltningskomitéer, da den ikke forud kunne vide, om et forslag om tilbagetrækning af nye kartofler fra SMS-listen kunne samle det nødvendige kvalificerede flertal i ad hoc-ko-

mitéen. I modsat fald ville det nemlig have været nødvendigt at træffe andre foranstaltninger inden for SMS-ordningen, såsom fastsættelse af et vejledende importloft, hvilket ville have krævet en høring af forvaltningskomitéen.

12 Det bemærkes i denne forbindelse, at forordning nr. 530/88 blev udstedt den 26. februar 1988, efter at der var afgivet en positiv udtalelse under et møde den 8. januar 1988. Kommissionen havde indkaldt til dette møde som »2. fælles komitémøde — ad hoc-komité (tiltrædelsesaktens artikel 82) — Forvaltningskomitéen for Frø og Forvaltningskomitéen for Frugt og Grønsager«. Det første »fælles komitémøde« havde været afholdt den 17. december 1987. Det fremgår af sagen, at der i dagsordenen for de to møder samt i mødereferaterne sondres mellem forvaltningskomitéerne og ad hoc-komitéen. Referatet af mødet den 8. januar 1988 i Ad hoc-komitéen for SMS viser, at komitéen med 61 stemmer mod 15 afgav en positiv udtalelse vedrørende forordningen om tilbagetrækning af nye kartofler fra SMS-listen, idet de franske og græske delegationer gik imod forslaget. Det er ubestridt, at ingen af de deltagende delegationer har anfægtet indholdet af mødereferatet.

13 Det fremgår af disse omstændigheder, at sagsøgerens anbringende om, at ad hoc-komitéen ikke var blevet hørt, eller at der under høringen var sket en sammenblanding af ad hoc-komitéens og forvaltningskomitéernes kompetence, ikke kan lægges til grund.

14 For så vidt som den franske regering har kritiseret den af Kommissionen fulgte praksis i forbindelse med en eventuel tilbagetrækning af produkter fra SMS-listen, nemlig en særlig høring af ad hoc-komitéen for den enkelte sektor, bemærkes, at tiltrædelsesakten ikke pålægger fællesskabsinstitutionerne nogen forpligtelse til samtidig at undersøge mulighederne for tilbagetrækning af alle de produkter, der er undergivet SMS-ordningen.

15 Da ad hoc-komitéen er sammensat af repræsentanter fra medlemsstaterne, havde hver stat i øvrigt mulighed for at lade sagkyndige inden for den pågældende sektor eller særlig kvalificerede repræsentanter — eller personer fra begge disse grupper

— deltage i komitéens møder med henblik på at få et overblik over situationen for produkterne under SMS-ordningen.

16 Det kan herefter fastslås, at anbringenderne om, at Kommissionen har ladet en forvaltningskomité træde i stedet for ad hoc-komitéen, ikke kan tages til følge.

b) Manglende forskriftsmæssig nedsættelse af en ad hoc-komité

17 Den franske regering har med det første anbringende gjort gældende, at ad hoc-komitéens udtalelser er ugyldige, da komitéens virksomhed støttes på en forretningsorden, der selv er i åbenbar strid med tiltrædelsesaktens artikel 82.

18 At forretningsordenen er ulovlig, skyldes ifølge den franske regering først og fremmest, at den blev vedtaget den 15. december 1987 af en »Ad hoc-komité for Produkter fra Vinsektoren«, som i virkeligheden er en forvaltningskomité for denne sektor. Sammenblandingen af en sektor-komité og en fælles tværgående komité kom yderligere til udtryk i den således fastsatte forretningsordens artikel 1, andet punktum, hvorefter der i tilfælde, hvor spørgsmål henhører under to eller flere ad hoc-komitéers kompetence, kan indkaldes fælles møder for disse.

19 Kommissionen har anført, at den for ad hoc-komitéen gældende forretningsorden blev vedtaget under komitéens stiftende møde den 15. december 1987. Kommissionen bestrider ikke, at forretningsordenens artikel 1, andet punktum, er ukorrekt, idet den blev indføjet ved en fejltagelse.

20 Det bemærkes, at indkaldelsen til mødet den 15. december 1987 vedrørte et møde i Forvaltningskomitéen for Vin »efter et møde i ad hoc-komitéen (tiltrædelsesaktens artikel 82)«. Der blev udfærdiget særskilte dagsordener og mødereferater. Ad hoc-komitéens mødereferat nævner vedtagelsen af en positiv udtalelse om forretningsordenen for Ad hoc-komitéen SMS »for vinsektoren«.

21 Det kan af dette udtryk samt af ordlyden af forretningsordenens artikel 1 udledes, at forretningsordenen blev vedtaget med nogen usikkerhed, for så vidt angår ad hoc-komitéens egentlige karakter. Men en sådan uklarhed, hvor beklagelig den end måtte være, kan ikke rejse tvivl om gyldigheden af forordning nr. 530/88, som er genstand for den foreliggende sag.

22 Det er ubestridt, at Kommissionen vedtog forordning nr. 530/88, efter at ad hoc-komitéen, der var nedsat i henhold til tiltrædelsesaktens artikel 82 og behørigt indkaldt, havde afgivet en positiv udtalelse med kvalificeret flertal i henhold til de i EØF-Traktatens artikel 148, stk. 2, fastsatte afstemningsregler.

23 Den franske regerings første anbringende kan derfor ikke lægges til grund, hvorfor sagsøgte i det hele vil være at frifinde.

Sagens omkostninger

24 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den tabende part til at betale sagens omkostninger. Da Den Franske Republik har tabt sagen, dømmes den til at betale omkostningerne, herunder de af intervenienten afholdte omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) Sagsøgte frifindes.

2) Den Franske Republik betaler sagens omkostninger, herunder de af intervenienten afholdte omkostninger.

Due Kakouris Schockweiler Zuleeg Koopmans

Mancini Moitinho de Almeida Grévisse Díez de Velasco

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 7. december 1989.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

O. Due
Præsident